IMÁGÓ Öko-Kulturális Labor

TERMÉSZET VAGYUNK

Művészeti Rezidenciaprogram felhívás

Az IMÁGÓ Öko-Kulturális Labor

Az ökológiai válság körüli információs zaj egyre nő, a fiatalok körében a szorongás fokozódik, a fenntarthatóság kérdése mégis gyakran elméleti szinten reked, holott valóban értékessé csak gyakorlati példamutatással együtt válik.

Az IMÁGÓ Öko-Kulturális Labor az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) által életre hívott nagyszabású, újszerű kezdeményezés, amely 2026–2027-ben valósul meg a Német Szövetségi Környezetvédelmi Alapítvány támogatásával.

Az IMÁGÓ Labor célja, hogy hozzájáruljon a fenntarthatóság köré szerveződő tudásátadás megújításához, amelyben szerephez jutnak a művészetek, lehetőség nyílik a tudományágak közötti párbeszédre és a tapasztalati alapú megértésre. A program hitvallása, hogy az egyetemeknek kulcsszerepet kell vállalniuk az ökológiai érzékenység kialakításában a tudásátadás olyan formáin keresztül, amelyek képesek megszólítani és bevonni a közönséget, és ezáltal megnyitni a társadalmi cselekvés terét.

Az IMÁGÓ Labor három irányból támogatja a tudásátadást: programjai során erősíti a tudományos, a civil és a kulturális szereplők együttműködését, kimondottan célozza a fenntarthatósági kompetenciák fejlesztését, emellett pedig gyakorlati, közösségi és művészeti alapú tanulási formák beemelésével ösztönzi az ökológiai válságról szerzett tudás átültetését a mindennapi életbe.

A kezdeményezés fő pillérei:

— Művészeti Rezidenciaprogram
— IMÁGÓ Öko-Kulturális Hetek
— Hallgatói Részvételi Program

Művészeti Rezidenciaprogram

Az IMÁGÓ Labor nóvuma a Művészeti Rezidenciaprogram. Célja, hogy új fejezetet nyisson az egyetem tudománykommunikációjában és társadalmasítsa a tudományos eredményeket, hogy azok a szakmai közegen túljutva valódi társadalmi párbeszéd részévé váljanak a nyilvánosságban.

A művészeti rezidenciaprogram az IMÁGÓ Labor legkísérletezőbb pillére, amely három fő törekvést egyesít:

— A tudományos megismerés egyenrangú partnerévé emeli a művészeti megközelítést a Labor által feldolgozott témakörök mentén;
— A fenntarthatóság kérdéseinek megértéséhez nem elég az ész, az intellektus, így a program teret nyit az érzelmi és érzéki megismerés és más tudásformák számára;
— Szabad asszociációs teret hoz létre a fiatal művészeknek, hogy megteremtsék saját értelmezési kereteiket, amelyekből kiindulva újszerű reflexiók születnek, érintve a klímaválság és a fenntarthatóság kérdéseit.

A rezidenciaprogram így egyszerre szolgálja a tehetséggondozást és a szemléletváltást: teret és mozgásteret kínál azoknak, akik képesek másképp látni és másképp láttatni.

TERMÉSZET VAGYUNK
III. Öko-Kulturális Hetek tematikus felhívás

Társadalmunk önmagába fordulva létezik: a természet pusztán valami félreeső vadonnak hangzik, amelyből mára alig maradt. Az uralkodó szemléletben az ember tőle elkülönülve, függetlenül létezik. Időnk nagy része városias környezetben telik, beszűkült emberi ügyekkel foglalkozva, mintha ennyi lenne az egész világ. Pedig a valóságban ennél sokkal gazdagabb: élettel teli, több, mint pusztán emberi világ. Mi is ugyanennek vagyunk a részei, életünk elválaszthatatlanul összefonódik vele, benne más lények sokaságával. A bélrendszerünkben élő baktériumok és társaik nélkülözhetetlenek az emberi egészséghez, jólléthez. A víz, amit megiszunk, az élelem, amit megeszünk, az oxigén, amit belélegzünk, mind más lényeken áramlik át, nekik is köszönhető. Kapcsolatunk azonban, ahogy maga a kizsigerelt természet is, gyógyulásra szorul. Ez a gyógyulás pedig a kapcsolódáson, a részvételen és az együttérzésen alapulhat, és fontos forrása az egységélmény, az egymásrautaltság megtapasztalása. Nem igaz, hogy a Földet nem kell félteni, csak az ember van bajban . Mi is az a természet vagyunk, ami bajban van. Teret kell adnunk a gondolatainkban és a tájban az emberen túli létformáknak, keresnünk kell annak módját, hogy miként lehetünk

minél kevesebbet ártó részei ennek a csodálatos világnak. Védenünk kell a máig megmaradt értékeket. Részének lenni valami nagyobbnak, kapcsolódni más lényekhez és segíteni az élővilág gyógyulását pedig rengeteget ad az életünkhöz.

Közben a világ, amelyre próbálunk újra rátalálni, továbbra is drámaian pusztul – sőt, pusztítjuk. Fák és tavak száradnak ki, megváltoznak hegységeink és a Balaton, sőt, az évszakok is. Hazánk kiszáradóban, mind az erdők és gyepek, mind kertjeink növényei a túlélésért küzdenek. Az ökológiai válság – különösen az éghajlat drámai átalakulása – egyre kézzelfoghatóbbá és egyre közvetlenebbül fenyegetővé válik, a sokszínű élőhelyek beton alá temetése tovább folyik, az elvont gazdasági mutatók pedig elfedik az élet lényegét.

Az élet gazdagságára és kitartására a legnagyobb pusztítás közben is rácsodálkozhatunk, és erőt meríthetünk belőle. Nem kerülhetjük el ugyanakkor a fájdalmat, a gyászt, a veszteségekkel, sőt, az élet végességével való szembenézést sem. Az átélt veszteségek mellett pedig bizonytalanná válik, ami eddig biztosnak tűnt: a természeti ciklusok ismert ritmusa, a biztonságos éghajlat. Mindez azt jelenti, hogy az újrakapcsolódással együtt az elengedést is tanulnunk kell. Az élővilághoz fűződő kapcsolatunkba pedig bűntudat is vegyül: részei vagyunk annak a társadalomnak, amely ezt a pusztulást okozza. Ez szükségessé teszi, hogy dolgozzunk a megbocsátáson, amíg ugyanis folyton mardosó bűntudatban élünk, újrakapcsolódásunk különösen nehéz.

Az ökológiai válság részben a gondoskodó, reproduktív munkák méltatlan alulértékeléséből fakad. Abból, hogy kultúránk az élet tevékeny újraalkotását, például a talajok termékenységét fenntartó lények vagy a beporzó rovarok fáradhatatlan munkáját adottnak és értéktelennek tekinti – akárcsak a döntően nők által végzett reproduktív munkákat: a háztartási teendőket, a gyermeknevelést, gondoskodást. Épp azokat a dolgokat, amelyek az életet jobbá és egyáltalán lehetségessé teszik. A kapcsolódásunkat segítheti az észrevétlen munkák elismerése, az a felismerés, hogy a több mint emberi világ hogyan éltet minket, embereket is. De a felismerés kevés: meg kell élnünk és ki kell fejeznünk a hálánkat, kölcsönösségre kell törekednünk, gyakorolnunk kell a gondoskodást. Ennek része az, hogy védjük a megmaradt értékeket, és hogy segítjük az élővilág gyógyulását.

A kérdés tehát az, hogy kik legyünk egymásnak, hogyan legyünk emberek egy több mint emberi világban? Hogyan találjunk rá a belső erőre az egyre nehezebb körülmények között, mit kezdjünk a nehéz érzéseinkkel? Hogyan tegyük belsőnk részévé a természetet? Hogyan legyünk hálásak és hogyan gondoskodjunk? Meríthetünk a múltból, mesékből, más kultúráktól és általában a művészetekből – helyzetünk azonban van annyira új, hogy a kapcsolódás-elengedés-gondoskodás új módjait is fel kell fedeznünk.

A művészeti kutatás keretei:

Az artistic research/művészeti kutatás olyan alkotói gyakorlat, amelyben a művész nemcsak műalkotást hoz létre, hanem az alkotás folyamatán keresztül kérdéseket vizsgál, új tudást hoz létre és új összefüggéseket tár fel. A kutatás eszköze lehet maga a műalkotás, a kísérletezés, az anyagokkal való munka, az archívumok feltárása vagy az elméleti reflexió. A művészeti kutatás sajátossága, hogy a tudás nem kizárólag tudományos szövegekben vagy hagyományos kutatási eredményekben jelenik meg, hanem az alkotói folyamatban és annak eredményeiben is. Célja nem feltétlenül egy előre meghatározott válasz megtalálása, hanem új kérdések, nézőpontok és értelmezési lehetőségek megnyitása.

Az IMÁGÓ Öko-Kulturális Labor rezidenciaprogramja a művészeti kutatást nyitott, kísérletező és interdiszciplináris gyakorlatként értelmezi. Az ember–természet kapcsolat témájához kapcsolódó projektek kiindulhatnak személyes tapasztalatokból, társadalmi és kulturális jelenségekből, ökológiai problémákból vagy tudományos kérdésfelvetésekből. A tudományos ismeretek és szakértői nézőpontok a művészeti vizsgálódás fontos forrásai és párbeszédpartnerei lehetnek, de a cél nem azok egyszerű illusztrálása, hanem új nézőpontok, érzéki tapasztalatok és értelmezési lehetőségek megteremtése.

A program nem egyetlen meghatározott kutatási módszert vagy elméleti megközelítést vár el. A pályázatok értékelésekor a kutatási kérdés relevanciája, a választott módszerek indokoltsága, a művészeti koncepció kidolgozottsága, valamint a kutatási folyamat és a tervezett alkotások közötti kapcsolat egyaránt fontos szempont.

A felhívás

Jelentkezési határidő: 2026. december 7. (éjfél)
Eredményhirdetés várható ideje: 2026 december második fele
Szerződéskötés várható ideje: 2026 január második fele

Jelentkezés menete és feltételei:

A felhívásra 18-40 év közötti magyar állampolgárságú és magyar lakcímmel rendelkező alkotók jelentkezhetnek (természetes személyek, egyéni vállalkozók és jogi személyek egyaránt), műfaji megkötöttség nélkül a képzőművészet, design területéről.

A jelentkezés keretében benyújtandó szakmai anyag tartalma, formai követelményei:

— Magyar nyelvű önéletrajz
— Portfólió (5-6 db releváns korábbi munka)
— Maximum 2 oldalas (kb. 5000n) projektterv, amely egy kutatási és egy munkaterv komponensből áll. A rezidencia során megvalósítandó új projektnek kapcsolódnia kell a témakiíráshoz, emellett kérjük meghatározni a műfaji és technikai kereteket, az erőforrásigényt, az ütemtervet és a várható eredményeket (4-6 db, a projekt keretében készülő, új alkotás).
— A benyújtandó anyag maximális mérete 16 MB, fájlnév elnevezése: név_munkacím

Mit kínálunk?

— szakmai konzultáció kurátorokkal és szakértőkkel
— csoportos kiállításon való részvétel
— nettó 495.000 Ft alkotói díjazás
— a kiállított művekről fotó reprodukció és katalógus készül

A jelentkezéseket szakmai bírálók értékelik:

— Gébert Judit – filozófus, ökológiai közgazdász, az ELTE Humánökológia mesterképzés szakigazgatója
— Zilahi Anna – költő, képzőművész
— Kaszás Tamás – képzőművész, a Magyar Képzőművészeti Egyetem oktatója

Határidők:

— Jelentkezési határidő: 2026. december 7. (éjfél)
— Szakmai értékelés eredmény: 2026. december második fele

Szükség esetén a bírálók hiánypótlást kérhetnek, amelynek határidejét a hiánypótlás-kéréssel egy időben közlik a jelentkezőkkel.

Jelentkezni a linken elérhető adatlappal lehet.

További információk:

- Megvalósítás: 2027 január – 2027 április, ezen belül csoportos kiállítás: 2027 április
- A rendelkezésre álló kiállítótér tervezett mérete nagyságrendileg 60 m², amelyen a kiválasztott három kiállító arányosan osztozik.
- Alkotói díjazás: nettó 495.000 Ft (Kifizetés megbízás keretében, két részletben: a megvalósítási időszak elején, valamint a csoportos kiállítás létrejötte után.)
- A kiválasztott jelentkezők vállalják:
  - 2 oldalas projektterv elkészítését magyar és angol nyelven
  - a kutatási- és projekttervben körvonalazott projekt megvalósítását
  - a csoportos kiállításon való részvételt a projekt keretében készült alkotásokkal
  - kísérőprogram(ok)on való részvételt (előzetes egyeztetés szerint, pl. kiállításmegnyitó, finisszázs, tárlatvezetés, kerekasztal-beszélgetés)
- A jelentkezések számától függően a jelentkezési folyamat szóbeli meghallgatással egészülhet ki, amelynek időpontjáról és helyszínéről az érintett jelentkezőket külön értesítjük.
- Konzultációs lehetőség biztosított az IMÁGÓ Öko-Kulturális Labor szakértőivel, valamint a II. Öko-Kulturális Hetek szakmai kurátoraival.
- Az Eötvös Loránd Tudományegyetem saját gyűjteménye számára igényt tart(hat) egy darab, a projekt keretében elkészült, közös megegyezés alapján kiválasztott alkotásra

További tájékoztatás az info@earthisan.org címen kérhető.

A projekt az IMÁGÓ Öko-Kulturális Labor projekt keretein belül, a Német Szövetségi Környezetvédelmi Alapítvány támogatásával valósul meg. A projekt kódszáma: AZ 40486/01-43.